

Република Србија
Врховни касациони суд
Рев 26/2015
04.11.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници тужиоца Д.Р. из Т., кога заступа пуномоћник М.Р., адвокат из Б., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, кога заступа Дирекција за имовинско-правне послове, Одељење у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7849/10 од 17.03.2011. године, у седници одржаној 04.11.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 7849/10 од 17.03.2011. године па се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Другог општинског суда у Београду П 7855/07 од 30.04.2009. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 228.034,00 (двеста двадесетосам хиљада тридесет четири) динара у року од 15 дана по пријему пресуде, под претњом извршења.

Образложење

Пресудом Другог општинског суда у Београду П 7855/07 од 30.04.2009. године (изрека у ставу првом), делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове исплати 210.000,00 динара, страх 190.000,00 динара, за душевне болове због наружености 200.000,00 динара и душевне болове због умањења животне активности 620.000,00 динара (укупно 1.220.000,00 динара) са затезном каматом почев од момента првостепеног пресуђења, па до исплате. Изреком у ставу другом за већа тужбена тражења захтев је одбијен. Тужена је обавезана да тужиоцу на име трошкова спора исплати 209.284,00 динара.

Побијаном другостепеном пресудом преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу и тужбени захтев је одбијен.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио посебну ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Ревизијски суд је испитао побијану пресуду на основу члана 399. раније важећег ЗПП ("Службени гласник РС" 125/04...), па је нашао да је основан предлог Апелационог суда у Београду у погледу дозвољености посебне ревизије због неуједначене судске праксе.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Тужилац је 16.04.1992. године као припадник оружаних снага бивше СФРЈ за борбених дејстава против хрватских паравојних формација на територији данашње Републике Хрватске рањен због експлозије гранате у пределу леве руке, главе, десног и левог колена којом приликом му је оштећен вид и слух. У управном поступку признато му је својство ратног војног инвалида са 50% инвалидитета. Због задобијене тешке телесне повреде трпео је физичке болове, естетски изглед му је умањен у средњем степену, а животна активност 15% са последицама, све описаним у налазу и мишљењу судског вештака. После повређивања тужилац је трпео примарни и секундарни страх јаког интензитета (вештачење од стране вештака неуропсихијатријске струке).

Код тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев (објективна одговорност по члану 173. и члану 174. ЗОО у вези члана 218. став 2. Закона о служби у оружаним снагама што тужена и не оспорава). Првостепени суд је оценио и одбио истакнути приговор застарелости сматрајући да је постојао застој застаревања у периоду од 28.02.1993. до 04.08.1995. године (чл. 382-384. ЗОО) јер је тужилац у том периоду био на ратишту.

Супротно, другостепени суд сматра да рок почиње да тече од момента повређивања (16.04.1992. године) и да за застарелост потраживања и накнаде штете проузроковане кривичним делом није од утицаја момент сазнања за коначни обим штете, јер је "реч о року застарелости чијим протеком оштећени апсолутно губи право на потраживање накнаде штете".

Становиште првостепеног суда је правилно.

Тужилац је био учесник ратних дејстава у одређеном временском периоду и за то време застарелост не тече (члан 382. став 1. ЗОО). Са друге стране у конкретном случају застаревање не тече ни за време за које повериоцу није било могуће због несавладивих препрека да судским путем захтева испуњење обавезе (члан 383).

Застарелост потраживања нематеријалне штете по правилу не тече од момента настанка штетног догађаја када је у питању рањавање (тешке телесне повреде). За физичке болове застарелост почиње да тече од момента када су завршени; застарелост потраживања за душевне болове услед умањења животне активности почиње да тече од момента кад је тај вид неимовинске штете добио облик коначног стања.

Претходно (иначе обавезно) обраћање оштећеног повериоца државном органу (војном правобранилаштву или другом заступнику по закону), ради исплате накнаде штете прекида застаревање потраживања (члан 388. ЗОО).

Имајући у виду истакнуто очигледно је да потраживање није застарело па је приговор тужене о застарелости потраживања неоснован.

С обзиром да основ потраживања није споран, правилно је првостепени суд одмерио новчану накнаду за претрпљене физичке болове и душевне болове услед умањења животне активности и наружености у складу са свим околностима случаја, јачином болова и страха, процентом умањења животне активности и њеним манифестацијама, при чему је вођено рачуна о значају повређених добара и циљу коме та накнада служи (да представља сатисфакцију), све у складу са правилима из члана 200. ЗОО.

На основу члана 407. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужилац је успео у спору па су му досуђени трошкови у складу са адвокатском тарифом и то: 209.284,00 динара који му је признат првостепеном пресудом и износ од 18.750,00 динара колико је захтевао за састав ревизије (укупно 228.034,00 динара).

На основу члана 166. у вези чл. 153. и 154. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**